

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١٥٧٤٤

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده داروسازی

پایان نامه :

جهت دریافت درجه دکترا

موضوع :

بررسی فیتوشیمیائی و اثرات ضدقارچی برگ گیاه سدر

Ziziphus spina - christi L.(Willd)

برروی چند درما توفیت پاتوژن بصورت *Invitro*

براهنمائی :

استادارجمند سرکار خانم دکتر مهین مقدمی

و

استادارجمند جناب آقای مهندس غلامرضا امین

نگارش :

احمد جعفری جهانی

سال تحصیلی : ۱۳۶۸-۶۹

شماره پایان نامه : ۲۶۸۱

۱۰۷۴۴

تقدیم به :

روح پاک بزرگ رهبر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی قدس سره .

تقدیم به :

روح پاک پدر بزرگوارم حاج محمود جعفری جہانسی .

تقدیم به :

کسی که پس از خدا ، هر چه دارم از اوست ، به مادر عزیزو
فداکارم ، بی‌س قدردانی از زحمات فراوان ایشان؛
باشد که این اندک ، قطره‌ای از دریای زحماتشان را قدر
نهاده باشم .

تقدیم به :

برادر عزیزم ما زیار ، که بدون یاری او پیمودن این راه
ممکن نبود . و خواهر عزیزم ما ریا که در تمام مراحل درسی
مشوق من بوده‌اند .

تقديم به :

خواهروبرادران عزيزم ، مينو، محمد، رضا ومجتبي .

تقديم به :

دوستان عزيزم ،مهران ، مسعودوعلي .

تقدیم به :

استاد ارجمند سرکار خانم دکتر مهین مقدمی که مراد تهیه و تنظیم این پایان نامه را هنمائی فرمودند .

تقدیم به :

استاد ارجمند و گرامی جناب آقای مهندس غلامرضا امین که مراد تدوین و تنظیم این پایان نامه یاری نمودند .

با سپاس و قدردانی از:

گروه مفردات پزشکی و گیاهشناسی دانشکده
داروسازی تهران ، سرکار خانم شاقی،
سرکار خانم قبادیان ، آقای مصطفوی ،
حبیبی و حاتم زاده .

باتشکر از:

گروه قارج شناسی دانشکده بهداشت دانشگاه
علوم پزشکی تهران ، سرکار خانم امیدی،
خانم ادرسیان و آقای مهربانی .

"فهرست مطالب"

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	مقدمه
	فصل اول - مشخصات گیاه شناسی سدر
۵	تاریخچه
۶	مشخصات گیاه شناسی سدر
۶	راسته شمشاد
۷	تیره عناب
۸	جنس زیزیفوس
۹	گیاه سدر
۱۰	جایگاه رویش
۱۱	موقعیت جغرافیایی منطقه جمع آوری گیاه
۱۳	ترکیبات شیمیایی سدر
۱۵	موارد استفاده پزشکی گیاه سدر
۱۷	ترکیبات شیمیایی گیاهان
۱۷	الکالوئید
۱۸	فلانوئید
۱۹	ساپونین و تانن
۲۱	آنتراکینون
	فصل دوم - فیزیولوژی و بافت شناسی پوست، مو و ناخن
۲۳	پوست
۲۷	ناخن
۲۸	مو

"فهرست مطالب"

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	فصل سوم - کلیات قارچها
۳۰	ساختمان قارچها
۳۲	تکثیر و تولید مثل قارچها
۳۶	مختصری راجع به بیماریهای قارچی جلدی
۳۶	درما توفیتوز
۳۸	اپیدمیولوژی
۳۹	کچلی سر
۴۳	کچلی بدن
۴۴	کچلی کتاله ران
۴۶	کچلی دست
۴۶	کچلی پا
۴۸	کچلی ناخن
۴۹	کچلی ریش
۵۰	گریزوفولویین
۵۱	مشتقات ایمیدازول
۵۱	میکونا زول
۵۲	کلوتریما زول
۵۲	اکونا زول
۵۲	ها لوپروژین
۵۳	پما دوا یت فیلد

"فهرست مطالب"

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۵۲	توليفات
۵۴	مشخصات قارچهای مورد آزمایش
۵۴	ترایکوفاییتون منتاگروفا ییتیس
۵۵	ترایکوفاییتون روبروم
۵۵	ترایکوفاییتون ویولاسئوم
۵۶	میکروسپوروم کانیس
۵۷	اپیدرموفا ییتون فلوکوزوم
	فصل چهارم - آزمایشات کیفی فیتوشیمی و بررسی اثرات ضد- قارچی
۶۰	آماده سازی گیاه جهت آزمایشات فیتوشیمی و ضدقارچی
۶۰	عصاره گیری
۶۰	تهیه عصاره متانولی
۶۱	تهیه عصاره متانی
۶۱	آزمایشات کیفی فیتوشیمیایی
۶۱	تشخیص آلکالوئید
۶۲	تشخیص فلاونوئید
۶۳	تشخیص ساپونین
۶۳	تشخیص تانن
۶۴	تشخیص آنتراکینون
۶۶	مراحل بررسی اثرات ضدقارچی
۶۶	تهیه محیط کشت

"فهرست مطالب"

صفحه

عنوان

۶۸

روش کشت قارچ

۷۰

بحث

۷۳

خلاصه و نتیجه

۸۰

منابع و ماخذ

۸۲

منابع فارسی

منابع انگلیسی

مقدمه :

=====

پارس در ۴۵ سال پیش کتاب ابن سینا را در آتش سوزاند و شیمی درمانی و داروهای شیمیایی را بنیان گذاشت. از سوختن آن کتاب دودی برپا شد که امروزه به چشم اروپائیان و آمریکا ثیان وبال نتیجه تمام جهانیان رفت. این سخن شاید برای افرادی کسه دست اندر کار تهیه و توزیع داروهای شیمیایی و اسپسیالیت میباشند خوشایند نباشد ولی طبق آمار که از طب هریسون ارائه شده سالانه در کشور آمریکا یک میلیون بیمار فقط بعلت عوارض ناشی از مصرف داروهای سنتتیک در بیمارستان بستری می شوند که صد هزار نفر از آنها می میرند و این هشدار است که جهانیان را در مصرف داروهای شیمیایی و سنتتیک محتاط تر نموده و توجه آنان را به داروهای گیاهی و گیاه درمانی معطوف می نماید. این مساله در غرب بصورت نهضتی در درمان بیماریها با گیاهان دارویی جلوه گیری شود و در شرق نیز که از قدیم الایام وجود داشته، جانی تازه می گیرد (۴).

در این میان کشور ما با گذشته ای غنی در طب سنتی و گیاه درمانی و همچنین با وفور گیاهان داروئی در سرزمین پهنا و ایران باید پیشرو این نهضت در جهان باشد.

از طرف دیگر از میان بیماران بیماریهایی که افراد جامعه ما با آن گریبانگیر هستند، بیماریهای قارچی دارای شیوع قابل توجهی در بسیاری از نقاط کشوری باشند که جهت درمان آنها در حال حاضر استفاده از داروهای سنتتیک با عوارض متعدد ضروری است. همچنین با در نظر گرفتن این نکته که بیماریهای قارچی جلدی بخاطر ماهیت و تنوع قارچهای مولد آن و نوع ضایعاتی که ایجاد می نمایند، باعث انتشار و پراکندگی هر چه بیشتر قارچهای بیماریزای شده و صدمات بسیار زیادی به

بهداشت جامعه و اردو ساخته و هزینه گزافی را به بنیه مالی اجتماع
تحمیل می نماید، میتوان برای برطرف ساختن برخی از این مشکلات
به سراغ طبیعت و گیاهان آن رفته و بعنوان یکی از نموده های
با رز طبیعت در مورد آنها به تحقیق پرداخت .

البته توجه به گیاه درمانی و طب سنتی و استفاده از داروهای
گیاهی بدان معنا نیست که با پیدا کردن روهای شیمیایی را کنار گذاشت
یا آنها را بی اثر دانست بلکه با پیدا کردن روهای شیمیایی را برای
بیماریهای جدی ترک گذاشت و در درمانهای طولانی که عوارض را رومشخص تر
و شدیدتر است از داروهای گیاهی کمک گرفت .

خوشبختانه تحقیقات علمی و اصولی در مورد گیاهان داروئی
ایران چندین دهه است که در حال انجام می باشد ولی تاکنون بیشترین
توجه و تحقیقات صرف یافتن درصد مواد و ترکیبات موجود در گیاهان
بوده و در زمینه اثرات مستقیم گیاهان و عصاره آنها بر عوامل بیماریزا،
بخصوص گیاهانی که تاکنون نیز در نزد مردم این مرز و بوم بعلاوه
اثرات درمانی قابل توجه مورد استفاده قرار میگیرد، تحقیقات علمی
محدود و کمتری صورت گرفته است. بهمین جهت بخش فارماکوکمپوزی
دانشکده داروسازی طرح تحقیقی وسیعی را در زمینه جمع آوری، تشخیص
و نامگذاری علمی گیاهان جهت انجام آزمایشات فیتوشیمیایی و نیز
بررسی اثرات ضد میکروبی و ضد قارچی این گیاهان بعنوان برنامه
فعالیت های علمی خود قرار داده است .

قارچهای مورد مطالعه در این تحقیق عامل ایجاد بسیاری از زکچلیها
بوده و داروهای موثره بر روی آنها در طرح ژنریک محدود می باشند و در پاره ای
از موارد قارچها نسبت به این داروها مقاومت نشان می دهند. بعلاوه

اثرات جانبی آنها نیزگاه در درمان‌های طولانی مشکلاتی را بوجود می‌آورد.

آنچه در این کار تحقیقی مورد بررسی و آزمایش قرار گرفته اثرات ضدقارچی گیاه سدر منتخب از منطقه خوزستان بر روی چند درما توفیست بوده و هدف از این کار بررسی و مقایسه اثرات ضدقارچی عصاره متانولی و همچنین عصاره ما شی- که بطور معمول جهت شستشو و برطرف کردن ریزش مو مورد استفاده قرار می‌گیرد- میباشد و نتایج حاصل نشان داده است که میتوان از این عصاره برای درمان بیماریهای قارچی جلدی استفاده نمود.

امید است نتایجی که از این پژوهش بعمل آمده است راهگشای

تحقیقات بعدی باشد.

فصل اول

=====

مشخصات گیاه شناسی سدر

Ziziphus spina-christi L. (willd)